TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Rằm tháng Hai: Dấu ấn thiêng liêng ngày Đức Phật nhập Niết Bàn

ISSN: 2734-9195 15:15 14/03/2025

Trong dòng chảy lịch sử nhân loại, ít có nhân vật nào để lại dấu ấn sâu đậm như Đức Phật Thích Ca Mâu Ni – bậc Giác Ngộ đã khai sáng đạo Phật, mở ra con đường giải thoát khỏi khổ đau và vô minh. Ngày Rằm tháng Hai (Âm lịch) là một cột mốc quan trọng trong Phật giáo, ghi dấu sự kiện Đức Phật nhập Niết Bàn, hoàn thành trọn vẹn hành trình hoằng pháp độ sinh.

Đây không chỉ là ngày tưởng niệm một bậc vĩ nhân mà còn là dịp để mỗi người con Phật suy ngẫm về những giá trị vĩnh cửu mà Ngài để lại cho nhân loại.

Hành trình của bậc Đại Giác Ngộ

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni, tên thật là Tất Đạt Đa Cồ Đàm, sinh ra trong hoàng tộc dòng Thích Ca ở vương quốc Ca Tỳ La Vệ (nay thuộc Nepal) vào khoảng thế kỷ VI TCN. Từ nhỏ, Ngài đã sống trong cung vàng điện ngọc nhưng vẫn luôn trăn trở về bản chất của cuộc sống. Chứng kiến cảnh sinh – lão – bệnh – tử, Ngài nhận ra rằng vinh hoa phú quý không thể mang lại hạnh phúc thật sự.

Năm 29 tuổi, Ngài từ bỏ hoàng cung, gia đình và địa vị để tìm đường giải thoát cho nhân loại. Sau sáu năm khổ hạnh và thiền định dưới cội Bồ Đề đã đạt được các trạng thái cao nhất của thiền ngoại đạo của các bậc Đạo sư đương thời đạt được nhưng Ngài thấy vẫn còn đó ưu bi sầu khổ.

Ngài quyết từ bỏ con đường đã trải nghiệm trong những năm tháng khổ hạnh để tìm ra con đường chứng nghiệm tối thượng bằng giáo lý trung đạo. Với phương pháp hành trì này, sau 49 ngày miên mật dưới cội bồ đề, Ngài đã chứng ngộ chân lý tối thượng, trở thành Đức Phật và chiến thắng được sinh - lão - bệnh - tử.

Trong suốt hơn 45 năm sau đó, Ngài đã thuyết giảng giáo pháp, hóa độ vô số người, từ bậc vua chúa đến dân thường, từ kẻ cùng khổ đến giới trí thức, tất cả đều tìm thấy ánh sáng trong lời dạy của Ngài.

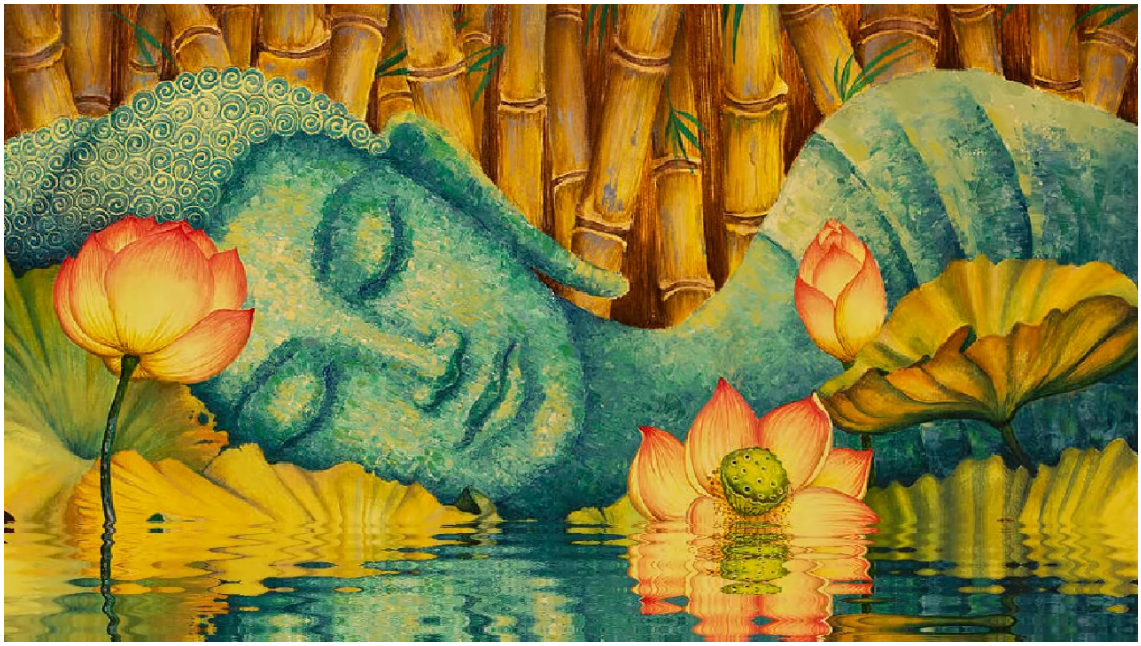

Đức Phật Thích Ca nhập niết bàn trong sự tiếc nuối của tất cả đệ tử và chúng sinh.

Sự kiện nhập Niết Bàn

Đến năm 80 tuổi, tại rừng Sala, gần thành Câu Thi Na (Kushinagar, Ấn Độ ngày nay), đức Phật biết trước giờ phút viên tịch đã đến. Ngài an nhiên nằm xuống giữa hai cây Sala, các đệ tử tụ hội để nghe lời truyền dạy, lời dặn dò cuối cùng.

Trước khi rời bỏ thế gian, Ngài căn dặn:

Hỡi các đệ tử! Các con hãy tinh tấn tu tập, lấy giới luật làm thầy, lấy giáo pháp làm ánh sáng dẫn đường. Đừng bám víu vào Như Lai, bởi thân xác này rồi cũng phải hoại diệt. Nhưng giáo pháp Như Lai để lại sẽ tồn tại mãi mãi. Hãy tự mình thắp đuốc lên mà đi!

Sau lời dạy cuối cùng, đức Phật nhập sâu vào các tầng thiền định rồi an nhiên thanh thản, an lạc vô sự chứng nhập Niết Bàn. Toàn thể hội chúng đau thương, nhưng Ngài đã dạy rằng sự ra đi của một bậc giác ngộ không phải là sự mất mát mà là sự viên mãn của một hành trình giải thoát.

Giá trị và đóng góp vĩ đại của Đức Phật

Hơn hai ngàn năm đã trôi qua, nhưng lời dạy của Đức Phật vẫn giữ nguyên giá trị. Trong thời đại công nghệ phát triển, con người có thể kết nối với nhau dễ dàng hơn nhưng cũng dễ xa rời bản chất của mình, chạy theo vật chất mà quên đi hạnh phúc đích thực. Học theo Đức Phật, ta không cần từ bỏ cuộc sống hiện tại nhưng cần biết sống tỉnh thức, biết cân bằng giữa công việc và đời sống tâm linh, biết trân quý những gì mình đang có và luôn làm điều thiện lành.

Cảm niệm và biết ơn

Ngày Rằm tháng Hai - ngày Đức Phật nhập Niết Bàn - không chỉ là một dấu mốc lịch sử mà còn là lời nhắc nhở rằng ai rồi cũng sẽ phải đối diện với vô thường. Điều quan trọng không phải là kéo dài sự sống mà là sống sao cho ý nghĩa. Bằng cách thực hành giáo pháp, mỗi người có thể tự tìm thấy sự bình an trong tâm hồn, góp phần xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn, đúng như lời dạy của Đức Phật:

Không ai có thể cứu bạn ngoài chính bạn. Hãy tự thắp đuốc lên mà đi!

Hải Đăng